

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Cloo - Soet, Akke

Kenmerk

Z.25.478654 / D.25.1918573

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 Recreatieschap Marrekrite

Voorgesteld besluit

1. Een zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 in te dienen bij het dagelijks bestuur van Recreatieschap Marrekrite.

Inleiding

Van de gemeenschappelijke regeling (GR) Recreatieschap Marrekrite is de ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 ontvangen. In artikel 24 van de GR Marrekrite is bepaald dat de gemeenteraad bevoegd is een zienswijze op de begroting naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van de Marrekrite. Daarnaast heeft de gemeenteraad op grond van artikel 59 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen sinds 2022 ook de bevoegdheid tot het indienen van een zienswijze. Hiermee wordt invulling gegeven aan de rol van de gemeenteraad.

Beoogd effect

De belangen van gemeente Heerenveen in de GR Marrekrite behartigen.

Argumenten

- 1.1 *De gemeenteraad is bevoegd een zienswijze in te dienen.*

Vanuit de Vereniging van Friese Gemeenten is een oproep aan alle gemeenschappelijke regelingen gedaan om een bijdrage te leveren aan de bezuinigingen waar gemeenten voor staan. De Marrekrite heeft in een reactie op deze oproep aangegeven dat er geen ruimte binnen hun begroting is om verder te bezuinigen. De extra kosten van het routebureau zijn in 2026 incidenteel opgenomen in de begroting en de kosten voor de toekomstvisie structureel. Voor de kosten vanaf 2027 voor het routebureau wordt nog naar een

oplossing gezocht. Voor deelnemers betekenen deze extra kosten een uitzetting van de eigen begroting. Door de onzekerheid van de financiering vanuit het Rijk wordt geadviseerd niet met de uitzetting in te stemmen. Voor onze gemeente betekent dit dat er nog verder op de eigen taken zal moeten worden bezuinigd.

Geadviseerd wordt om de Marrekrite te verzoeken:

- Naast het zoeken van een structurele oplossing voor de kosten van het routebureau vanaf 2027 ook een structurele oplossing voor de kosten van de toekomstvisie te zoeken, welke niet leiden tot een verhoging van de deelnemersbijdrage.
- De kosten van het routebureau en de toekomstvisie in 2026 te dekken uit hun algemene reserve.

1.2 De begroting van de Marrekrite wordt sluitend gemaakt met een hogere bijdrage van de deelnemers en dat in de periode waarbij de gemeentelijke financiën onder druk staan.

Programma	2026	2027	2028	2029
Bedrijfsvoering	1.354.869	1.371.636	1.393.106	1.446.304
Waterrecreatie	-946.633	-987.695	-1.011.179	-1.041.197
Landrecreatie	-483.000	-491.980	-501.198	-513.962
Baggeren	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Wimpels, donateurs en vrijwilligers	248.500	248.500	248.500	248.500
Subtotaal programma's	-26.264	-59.539	-70.771	-60.355
Mutatie reserve	50.000	0	0	0
Totaal resultaat	23.736	-59.539	-70.771	-60.355

Resultaat

Stijging van de kosten zorgt voor druk op het meerjarensaldo. De kapitaallasten zijn gestegen door noodzakelijke investeringen, rentelasten nemen toe door het aantrekken van geldleningen en salariskosten stijgen door cao-ontwikkelingen. De ontwerpbegroting moet structureel sluitend zijn. Structureel sluitend houdt op dit moment qua financieel (repressief) toezicht in, dat ten minste het eerste begrotingsjaar structureel sluitend moet zijn. De aangeboden ontwerpbegroting voldoet aan die minimale eis. Om tot een sluitende begroting te komen zijn de inkomsten uit wimpels en vignetten verhoogd en zijn waar mogelijk de budgetten omlaag aangepast.

Deelnemersbijdragen

De deelnemersbijdragen stijgen door de volgende oorzaken:

- Jaarlijkse indexatie van 3% conform de door het algemeen bestuur (AB) vastgestelde bijdrageregeling 2023-2027.

- Het AB heeft in 2024 de toekomstvisie Marrekrite vastgesteld. De capaciteit wordt uitgebreid met 1 fte om de taken op voldoende niveau uit te kunnen voeren en de grote kwetsbaarheid te verminderen (risico continuïteit bedrijfsvoering). Met het vaststellen van de toekomstvisie betalen de deelnemers vanaf 2026 een structurele extra bijdrage van € 110.000.
- Daarnaast heeft het AB besloten het Friese Routebureau onder te brengen bij de Marrekrite. Dit bureau houdt zich bezig met het via alle mogelijke routes beleefbaar maken van onze provincie. Het gaat hier niet alleen om het beheer en onderhoud van het huidige bestand, maar ook om het ontwikkelen van nieuwe routes. Daarnaast is het routebureau een schakel tussen met name de fiets- en wandelnetwerken, de provinciale en regionale marketingorganisaties en alle stakeholders die zich met routes bezig houden. De ontwikkeling van de Marrekrite tot een Fries Routebureau versterkt het toeristisch product van de hele provincie en draagt bij aan een aantrekkelijke woon en leefomgeving. Een goed recreatief routenetwerk is van belang voor onze eigen inwoners (vrijtijdsbesteding) en voor het toerisme. De extra kosten bedragen structureel € 330.000. Daarvoor is in eerste instantie voor twee jaar dekking gevonden. In 2025 via een incidentele bijdrage van de provincie (€ 275.000) en een onttrekking uit de algemene reserve (€ 55.000). In 2026 doet de provincie nogmaals een zelfde incidentele bijdrage en wordt het resterende deel in rekening gebracht bij de deelnemers. De financiële effecten vanaf 2027 zijn nog niet meegenomen in de begroting, omdat de GR-wijziging die dat formeel regelt nog naar de raden en staten gaat. Voor de structurele lasten zal nog een bestuurlijke discussie moeten plaatsvinden hoe de bekostiging vanaf 2027 gaat plaatsvinden.

Financiële kengetallen

	2026	2027	2028	2029
Netto schuldquote	276%	315%	356%	375%
Solvabiliteit	29%	27%	27%	28%
Weerstandsvermogen	132%	122%	124%	125%
Structurele exploitatieruimte	2%	-2%	-3%	-2%

Netto schuldquote

De Marrekrite is momenteel bezig met het uitvoeren van een grote vervangingsoperatie. Deze is meerjarig in de investeringsplanning weggezet. Een groot deel van de voorzieningen wordt duurzaam vervangen. De vervangingsoperatie vereist aan de voorkant een forse investering, maar de verwachting is dat de onderhoudskosten in de toekomst door het gebruik van duurzame materialen zullen dalen. De totale kosten bedragen circa € 10,5 miljoen. De vervangingsopgave is groter dan de eigen financiële liquiditeit. Daarom heeft de Marrekrite in 2022 een langlopende lening aangetrokken van € 4,0 miljoen. De komende jaren moet nog € 6,5 miljoen vreemd vermogen worden aangetrokken om het restant van de vervangingsoperatie te kunnen financieren. De netto schuldquote loopt hierdoor op. Door aflossing van de leningen zal de netto schuldquote in de toekomst weer afnemen. Een netto schuldquote van meer dan 130% betekent dat er sprake is van een erg hoge schuld.

Solvabiliteit

Het AB heeft in 2024 besloten een ondergrens van 20% solvabiliteit te hanteren. Een minimale solvabiliteit van 20% is voor de Marrekrite voldoende.

Weerstandsvermogen:

Het weerstandsvermogen is gebaseerd op de solvabiliteitspositie bij minimaal 20% solvabiliteit. In 2026 bedraagt de daarbij behorende vermogenspositie € 2,55 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt in 2026 € 3,36 miljoen. Het bestuur moet nog een formeel besluit nemen over de normeringssystematiek van het weerstandsvermogen. Het bestuur stelt voor te kiezen voor het niveau “voldoende”. Een ratio tussen 100% en 140% betekent voldoende. Gedurende het hele meerjarenperspectief wordt hier aan voldaan. Als in het meerjarenperspectief de ratio voor het weerstandsvermogen structureel boven 140% komt is het voorstel om vermogen uit te keren aan de deelnemers. Als de ratio onder de 100% komt, doen de deelnemers een extra bijdrage om de solvabiliteit (en het weerstandsvermogen) aan te zuiveren, mits dit niet op een andere manier kan worden opgelost. Een weerstandsvermogen dat gebaseerd is op een minimale solvabiliteit van 20% is voor de Marrekrite voldoende om de risico's te dekken.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Het meerjarenperspectief sluit tot en met 2029 jaarlijks negatief. De Marrekrite zal maatregelen moeten treffen om ook meerjarig tot een sluitende begroting te komen.

1.3 De eigen vermogenspositie wordt afgebouwd.

Het AB heeft in 2021 besloten de eigen vermogenspositie af te bouwen. De reden hiervoor was dat er een hoog weerstandsvermogen was in relatie tot de risico's. Vanaf 2022 t/m 2025 is er jaarlijks € 250.000 uitgekeerd aan de deelnemers naar rato van de deelnemersbijdrage. Voor 2026 is er een uitkering van € 50.000 opgenomen in de begroting. Naast deze afbouw vindt er geen verdere opbouw van vermogen plaats. Dit jaar wordt de vermogensuitkering geëvalueerd samen met de actualisatie van het weerstandsvermogen. Hierbij zal gekeken worden in welke mate verdere afbouw van vermogen op verantwoorde wijze kan plaatsvinden.

Risico's of kanttekeningen

RISICO'S

1.1 De ontwerpbegroting is gebaseerd op het uitvoeren van de werkzaamheden met de geraamde fte's, de continuïteit van de bedrijfsvoering is een groot risico.

Het grootste risico voor de Marrekrite is dat er, als gevolg van ziekte, vertrek of uitval, extra of duurder personeel moet worden aangetrokken om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. De kans dat dit risico zich voordoet is reëel.

1.2 In de begroting is aangegeven dat de financiële positie kwetsbaar is.

De financiële positie van de Marrekrite is op dit moment voldoende, maar is wel kwetsbaar. De netto schuldquote is hoog en meerjarig is er geen sprake van een sluitende begroting. Dit vormt een risico. Als de Marrekrite niet over voldoende liquide middelen beschikt om aan de verplichtingen te voldoen bestaat

de kans dat er een beroep op de deelnemers moet worden gedaan. De ontwikkeling van de financiële positie wordt in de bestuurlijke en ambtelijk overleggen kritisch gevolgd.

Communicatie en participatie

Boodschap	Doelgroep	Via welk middel	Door wie	Wanneer
Wij dienen een zienswijze in op de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2029.	Dagelijks Bestuur Marrekrite	Brief	Gemeenteraad	Na besluitvorming gemeenteraad op 22 mei 2025

Financiën

Rekening houdend met de begroting van de Marrekrite, zoals die nu voorligt, moet onze eigen begroting nog als volgt worden bijgesteld:

	2026	2027	2028	2029
Indexering	1.476	1.476	1.476	1.476
Correctie	4.633	-1.893	-1.893	-1.893
Routebureau	2.703			
Toekomstvisie	3.243	3.243	3.243	3.243
Verhoging bijdrage	12.055	2.826	2.826	2.826

Indexering: De begroting 2026 voor de gemeente Heerenveen moet nog worden opgesteld. Aangezien wij onze begroting opstellen op basis van constante prijzen is de bijdrage voor 2026 nog niet geïndexeerd. In de Perspectiefnota 2026 zal een voorstel worden gedaan voor het indexatiepercentage voor 2026. Deze is, naar alle waarschijnlijkheid, gebaseerd op de indexatie in de Meicirculaire 2025. Wanneer deze indexatie afwijkt van het indexatiepercentage dat de Marrekrite hanteert, zal er nog een verschil ontstaan. Dit wordt meegenomen bij het opstellen van de Themabegroting 2026 van de gemeente Heerenveen. De indexatie van de Marrekrite zal daarom niet worden meegenomen bij de aanvragen voor de Perspectiefnota 2026.

Correctie: De bijdrage van de Marrekrite is bij het opstellen van onze eigen begroting voor 2025 meerjarig abusievelijk niet correct opgenomen.

Routebureau: De extra bijdrage voor 2026 bedraagt voor ons € 2.703. Voor de kosten vanaf 2027 wordt nog naar een structurele oplossing gezocht.

Toekomstvisie: De extra bijdrage bedraagt vanaf 2026 structureel € 3.243.

Verhoging bijdrage: De uiteindelijke verhoging is afhankelijk van het besluit dat het AB neemt over de begroting en meerjarenraming. Het AB stelt deze in juli vast. Bij de behandeling van onze begroting 2026 leggen wij u een voorstel over de bijdrage van de Marrekrite voor.

Bijlagen

Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 de Marrekrite

Ontwerpbegroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 de Marrekrite

Zienswijze gemeenteraad Heerenveen